

Łódź, dnia 22 września 2022 roku

Pan
Jerzy Rebzda
Wójt Gminy Rokiciny

WK – 602/34/2022

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1668), informuję Pana Wójta, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Rokiciny¹. Kontrolą objęto wybrane zagadnienia z lat 2020-2021, jak również wybrane zagadnienia z lat wcześniejszych, dotyczące przede wszystkim: spraw organizacyjnych; zadłużenia; prawidłowości sporządzania sprawozdań budżetowych i finansowych; prowadzenia rachunkowości; wykonania budżetu, w tym realizacji wydatków; sporządzania wieloletniej prognozy finansowej; realizacji dochodów podatkowych i dochodów z majątku; wydatków osobowych; wydatków na dostawy i usługi; udzielania zamówień publicznych i realizacji inwestycji; ewidencji i inwentaryzacji majątku; wydatków na system gospodarowania odpadami komunalnymi. Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia wynikały z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa. Wykazane nieprawidłowości dotyczyły, w szczególności²:

I.

W zakresie ewidencji księgowej i sprawozdawczości

1. W 2020 roku jednostka nie ewidencjonowała zdarzeń gospodarczych na koncie pozabilansowym 991, w zakresie planu dochodów budżetowych oraz jego zmian, a także na koncie pozabilansowym 992, w zakresie planu wydatków budżetowych oraz jego zmian, co naruszało przepisy rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów

¹ Czynności kontrolne przeprowadzone zostały w dniach 15 marca – 13 maja 2022 roku. Protokół kontroli został podpisany przez inspektorów kontroli w dniu 27 lipca 2022 roku.

² Wystąpienie pokontrolne podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 902), z ograniczeniami wynikającymi z art. 5 tej ustawy.

budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz.342).

2. W 2021 roku jednostka ewidencjonowała zdarzenia gospodarcze w zakresie zmniejszenia planu wydatków budżetowych na stronie Wn konta pozabilansowego 992 ze znakiem ujemnym, co naruszało przepisy rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którymi - na stronie Wn konta 992 ujmuje się planowane wydatki budżetu oraz zmiany budżetu zwiększające planowane wydatki, natomiast na stronie Ma konta 992 ujmuje się zmiany budżetu zmniejszające plan wydatków budżetowych lub wydatki zablokowane.
3. Nie zachowano wymaganego przepisami prawa terminu zamknięcia ksiąg rachunkowych prowadzonych dla: budżetu Gminy oraz Urzędu Gminy za lata 2018 - 2020, wynikiem czego była możliwość wprowadzania dodatkowych zapisów do ksiąg rachunkowych po sporządzeniu sprawozdań finansowych za wskazane okresy sprawozdawcze. Powyższe naruszało wymogi wynikające z art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.), zgodnie z którymi - ostateczne zamknięcie i otwarcie ksiąg rachunkowych jednostki kontynuującej działalność, powinno nastąpić najpóźniej w ciągu 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za dany rok obrotowy. Zamknięcia ksiąg rachunkowych za 2018 rok, 2019 rok i za 2020 rok dokonano w trakcie prowadzonej przez inspektorów RIO kontroli.
4. W zakresie sprawozdania budżetowego Rb-ST - o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego, według stanu na koniec 2020 - stwierdzono że Gmina Rokiciny wykazała stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego w kwocie 7.087.117,30 zł, w tym: środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym w kwocie 33.605,60 zł oraz środki pochodzące z subwencji przekazane w grudniu 2020 roku na wydatki roku następnego w kwocie 396.684,00 zł. Stan środków na rachunku budżetu Gminy wykazany w przedmiotowym sprawozdaniu nie był tożsamy z faktycznym stanem środków na rachunku bankowym organu, który na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosił 5.823.131,29 zł (wyciąg bankowy nr 255/2020 z dnia 31 grudnia 2020 roku), różnica stanowiła kwotę 1.263.986,01 zł. Sporządzenie przez jednostkę w przedstawiony powyżej sposób przedmiotowego sprawozdania naruszało § 22 ust. 1 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz.1564 ze zm.) zgodnie z którym - w sprawozdaniu rocznym Rb-ST wykazuje się stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego na podstawie dowodów bankowych.
5. W bilansie z wykonania budżetu Gminy Rokiciny sporządzonego według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku stwierdzono nieprawidłową klasyfikację

aktywów i pasywów w poszczególnych pozycjach przedmiotowego sprawozdania, a mianowicie:

- w aktywach bilansu w pozycji I.1.1. - Środki pieniężne budżetu - wartość wykazana w bilansie to 5.812.463,29 zł, uwzględniająca kwotę niewykorzystanej dotacji otrzymanej z Województwa Łódzkiego na realizację zadania pn. „Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Rokicinach wraz z wymianą źródła ciepła” w kwocie 33.605,60 zł, zwróconej w dniu 20 stycznia 2021 roku;
 - w pasywach bilansu w pozycji I.1.2. - „Zobowiązania finansowe długoterminowe” (powyżej 12 miesięcy) - wartość wykazana w bilansie to kwota 6.393.879,01 zł, uwzględniająca wartość wszystkich zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek, bez wyodrębnienia zobowiązań krótkoterminowych. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy o rachunkowości, przez ww. zobowiązania należy rozumieć ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub tę część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. Tym samym należy wnioskować, że pozostała część zobowiązań, tj. wymagalnych powyżej 12 miesięcy stanowiąc będzie zobowiązania o charakterze długoterminowym.
6. W bilansie Urzędu Gminy Rokiciny sporządzonym według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku, stwierdzono nieprawidłową klasyfikację pasywów w pozycji D.II.5. Pozostałe zobowiązania, tj. wartość wykazana w bilansie to kwota 345.130,89 zł uwzględniająca nieprawidłowo wartość zabezpieczenia należytego wykonania umowy, w zakresie którego została założona lokata.
7. W przypadku 2020 roku stwierdzono przypadki nieterminowego regulowania zobowiązań z tytułu dostaw lub usług, co stanowiło naruszenie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 ze zm.), zgodnie z którym - wydatki publiczne powinny być ponoszone w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

W zakresie realizacji dochodów z podatków i opłat lokalnych

1. Stwierdzono przypadek niezłożenia przez podatnika, w terminie, deklaracji na podatek od środków transportowych od osób fizycznych (deklaracja złożona z kilkumiesięcznym opóźnieniem), w związku z powstaniem obowiązku podatkowego w trakcie roku. Organ podatkowy nie skorzystał z kompetencji wynikającej z przepisu art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1540 ze zm.), zgodnie z którym - organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn nie złożenia deklaracji lub wezwać do jej złożenia, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku.
2. W odniesieniu do terminowości podejmowania czynności windykacyjnych, co do zaległości podatkowych objętych próbą kontroli – stwierdzono dwa przypadki niewystawienia przez organ upomnienia, z naruszeniem przepisów

rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych.

W zakresie dochodów ze sprzedaży nieruchomości

W zakresie sprzedaży nieruchomości niezabudowanej położonej w miejscowości Wilkucice Małe, oznaczonej w ewidencji gruntów nr 83/13, o powierzchni 0,1671 ha - stwierdzono że cena wywoławcza nieruchomości została ustalona w wysokości 41.792,00 zł netto (w wykazie nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży oraz ogłoszeniu o przetargu informowano, że do ceny doliczony zostanie podatek od towarów i usług). Należy wskazać, że od dnia 25 lipca 2014 roku obowiązuje ustawa z dnia 9 maja 2014 roku o informowaniu o cenach towarów i usług (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 178). Stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 1 i ust.2 ww. ustawy - ceną jest wartość wyrażona w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę. W cenie uwzględnia się podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż towaru (usługi) podlega obciążeniu podatkiem od towarów i usług lub podatkiem akcyzowym (art. 3 ust. 2). Mając na uwadze definicję ustawową ceny, ceną wywoławczą jest cena uwzględniająca ewentualny podatek od towarów i usług.

W zakresie wydatków na dostawy usług

W dniu 30 czerwca 2020 roku Gmina Rokiciny zawarła umowę nr 49/2020 z firmą „ENERIS Surowce Spółka Akcyjna” z siedzibą w Kielcach, w przedmiocie realizacji zadania pn. „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Rokiciny”. Analiza dokumentacji związanych z realizacją postanowień umowy wykazała, że wykonawca wystawiał miesięczne faktury za wykonane usługi wywozu odpadów. Do faktur załączano karty przekazania odpadów odebranych przez wykonawcę oraz comiesięczne sprawozdanie dotyczące ilości odebranych odpadów, do których nie załączano wydruków wagowych rodzaju odebranych odpadów. Powyższe stanowiło naruszenie postanowień § 9 ust. 1 przedmiotowej umowy zgodnie z którym – *„Wynagrodzenie Wykonawcy płatne będzie w okresach miesięcznych, po wykonaniu przez niego usługi za dany miesiąc, oraz po wystawieniu faktury przez Wykonawcę i przekazaniu Zamawiającemu wraz z nią comiesięcznego sprawozdania dotyczącego ilości odebranych odpadów, potwierdzonych wydrukami wagowymi rodzaju odebranych odpadów i kart przekazania odpadów odebranych przez Wykonawcę od Zamawiającego”*.

Wywóz odpadów z terenu Gminy Rokiciny wynikał z zatwierdzonego przez zamawiającego harmonogramu realizacji usług w przedmiotowym zakresie. Na podstawie przedłożonej dokumentacji, w tym korespondencji mailowej prowadzonej pomiędzy Urzędem Gminy Rokiciny a wykonawcą ustalono, że w badanym okresie występowały przypadki nieterminowego wywozu odpadów. Dla przykładu, zgodnie z ww. harmonogramem w dniu 8 lipca 2020 roku winien nastąpić odbiór przez wykonawcę odpadów biodegradowalnych w miejscowości Rokiciny Kolonia ulica: Bema Józefa, Brzezińska, Cicha, Jodłowa, Leśna, Modrzewiowa, Parkowa, Świerkowa, Wodna, Wspólna, Zachodnia, Zawadzkiego Tadeusza. W dniu 10 lipca 2020 roku pracownik Urzędu Gminy Rokiciny korespondował za pośrednictwem poczty elektronicznej w przedmiocie zaniechania odbioru ww. odpadów przez wykonawcę w terminie określonym w harmonogramie. W odpowiedzi na powyższy

zarzut przedstawiciel firmy „ENERIS” Łukasz Kobalczyk wskazał, że wywóz odpadów w miejscowość Rokiciny – Kolonia będzie realizowany od dnia 10 lipca 2020 roku (począwszy od godzin porannych). Gmina Rokiciny nie była w posiadaniu dokumentacji, która wskazywałaby, że wykonawca informował zamawiającego o wpływie okoliczności związanych z wystąpieniem COVID-19 na niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy w sprawie zamówienia publicznego lub o wystąpieniu innych uwarunkowań wpływających na wykonanie zamówienia.

Zgodnie z postanowieniami § 12 ust. 2 pkt 1 umowy nr 49/2020 z dnia 30 czerwca 2020 roku, wykonawca zobowiązany był do zapłaty zamawiającemu kar umownych w wysokości 100 zł w przypadku zabudowy jednorodzinnej, zaś w przypadku zabudowy wielorodzinnej, kary umownej w wysokości 200 zł za każdy pojedynczy przypadek niewykonania lub nienależytego wykonania umowy.

W przekazanym Izbie piśmie z dnia 12 września 2022 roku, Wójt Gminy podniósł że powyższe wynikało z braku dostatecznego udowodnienia przyczyn powyższego stanu rzeczy, a zmiana terminu odbioru odpadów komunalnych mogła wynikać ze zbyt późnego wystawienia pojemników przez mieszkańców.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi podziela wnioszek, że w sytuacji braku możliwości zrealizowania usługi przez wykonawcę, w założonym terminie, z przyczyn niezależnych od tego wykonawcy, brak byłoby przesłanek do dochodzenia od niego kar umownych. Należy jednak zauważyć, że okoliczności faktyczne w tym zakresie powinny być bieżąco wyjaśniane przez właściwych rzeczowo pracowników, z uwagi na to że zastrzeżone w umowie kary umowne stanowią dochody jednostki samorządu terytorialnego, a zgodnie z art. 42 ust.5 ustawy o finansach publicznych - jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania.

W zakresie ewidencji składników majątku i inwentaryzacji

1. Analiza zapisów ewidencji księgowej w konfrontacji z dokumentacją źródłową stanowiącą podstawę dokonanych zmian w latach 2020 – 2021 w zakresie stanu środków trwałych, pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych wykazała następujące nieprawidłowości:
 - operację gospodarczą dotyczącą likwidacji w pełni umorzonego środka trwałego ujęto w księgach rachunkowych jednostki na koncie: Wn 800-2, Ma 11-14 wraz z równoległym zapisem na koncie Wn 71-14 Ma 400. W związku z faktem, że ww. zdarzenie dotyczyło środka trwałego w pełni umorzonego winno być zaewidencjonowane na stronie Ma konta 011 w korespondencji z kontem 071. Konsekwencją przeprowadzonego przez jednostkę księgowania było zaniżenie kosztów amortyzacji w 2021 roku o kwotę 21.500,00 zł, co z kolei spowodowało zawyżenie wyniku finansowego Urzędu o wskazaną kwotę;
 - jednostka w lutym 2021 roku ujęła w księgach rachunkowych zdarzenie, na podstawie faktury zakupu towaru nr 3/12/2020 z dnia 8 grudnia 2020 roku, wystawionej na kwotę 9.900,00 zł brutto (data wpływu do Urzędu Gminy - 29 stycznia 2021 roku). Powyższe stanowiło naruszenie art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - do ksiąg rachunkowych okresu

sprawozdawczego należało wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym;

- w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Rokiciny ujęto operację gospodarczą dotyczącą zakupu licencji wielostanowiskowej formularze PDF, na podstawie faktury nr 433/2021/FK z dnia 23 listopada 2021 roku na kwotę 2.988,90 zł, którą zaewidencjonowano w urządzeniach księgowych: Wn 20-2, Ma 71-1-2 i równolegle Wn 401, Ma 201-106. Powyższe stanowiło naruszenie obowiązującej w przedmiotowym zakresie regulacji, zgodnie z którą - wartości niematerialne i prawne o wartości początkowej wyższej od kwoty 10.000,00 zł podlegają umarzaniu na podstawie aktualnego planu amortyzacji. Umorzenie ujmowane jest na koncie 071 - Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Wobec powyższego, zakupioną licencję należało traktować jako pozostałą wartość niematerialną i prawną, która jest umarzana w 100% w miesiącu przyjęcia do używania, a umorzenie ujmowane jest na koncie 072 - Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych. Stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej - przedmiotowa operacja powinna być zaewidencjonowana w następujący sposób: Wn 020, Ma 201 i równolegle 401 w korespondencji z kontem 072;
 - zdarzenie gospodarcze dotyczące zakupu środka trwałego na podstawie faktury nr 288/21 z dnia 28 kwietnia 2021 roku wystawionej na kwotę brutto 13.500,00 zł zaewidencjonowano w urządzeniach księgowych na koncie Wn 401, Ma 201/118, następnie dokumentem OT na koncie Wn 11-18 Ma 800-2. W grudniu jednostka naliczyła amortyzację od ww. składnika majątku w kwocie 1.800,00 zł, którą ujęła w księgach rachunkowych na stronie Wn konta 400 w korespondencji z kontem 71-18 w zbiorczej kwocie 3.900,70 zł. Konsekwencją powyższego było zawyżenie kosztów w 2021 roku o kwotę 13.500,00 zł, i tym samym zaniżenie wyniku finansowego o ww. kwotę. Przedmiotową operację należało ująć w następujący sposób: Wn 011 Ma 201;
 - operacje gospodarcze w zakresie zwiększeń wartości początkowej pozostałych środków trwałych ujmowano na stronie Wn konta 013 - Pozostałe środki trwałe, w korespondencji z kontem 072 - Umorzenie pozostałych środków trwałych. Powyższe stanowiło naruszenie zasad określonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którymi - konto 072 służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych, podlegających umorzeniu jednorazowo w pełnej wartości, w miesiącu wydania ich do używania. Umorzenie jest księgowane w korespondencji z kontem 401.
2. W odniesieniu do przeprowadzonej w Urzędzie Gminy Rokiciny inwentaryzacji, według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- wystąpiły pojedyncze przypadki zaniechania sporządzenia sprawozdania z przebiegu spisu z natury przez zespoły spisowe wykonujące czynności określone Instrukcją inwentaryzacyjną, co stanowiło naruszenie § 7 ust. 20 Instrukcji inwentaryzacyjnej (po zmianach), zaś w pozostałych przypadkach sporządzone sprawozdania były niezgodne ze wzorem stanowiącym załącznik nr 3 do Instrukcji inwentaryzacyjnej;
- w dniu 4 stycznia 2021 roku przeprowadzono spis z natury: środków pieniężnych w kasie, druków ścisłego zarachowania oraz czeków gotówkowych. Wobec powyższego należy stwierdzić, że zespoły spisowe nie dochowały terminu określonego w harmonogramie inwentaryzacji, zgodnie z którym środki pieniężne w kasie należało zinwentaryzować w dniu 31 grudnia 2020 roku;
- czynności inwentaryzacyjne w odniesieniu do składników majątku, do których dostęp jest znacznie utrudniony, mając na względzie ich cechy techniczne i możliwość dokonania pomiarów, tj.: oświetlenie uliczne; ogrodzenia przeprowadzono metodą spisu z natury na arkuszach spisowych oznaczonych numerami 141/21, 142/21, 143/21, 154/21, 155/21, 157/21, określając jednostkę miary „szt” oraz stwierdzoną ilość „1”. Przyjęta metoda inwentaryzacji ww. składników była niezgodna z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, gruntów oraz praw zakwalifikowanych do nieruchomości, należności spornych i wątpliwych, a w bankach również należności zagrożonych, należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, z tytułów publicznoprawnych, a także aktywów i pasywów niewymienionych w art. 26 ust.1 pkt 1 i 2 oraz wymienionych w pkt 1 i 2, jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe - drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników;
- w wyniku analizy posiadanych przez jednostkę dokumentów źródłowych stanowiących podstawę władania nieruchomościami gruntowymi ujawniono przypadki niespójności między danymi prezentowanymi w jednym z protokołów inwentaryzacji gruntów, przeprowadzonej metodą weryfikacji sald według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku a danymi w Informacji o stanie mienia komunalnego na dzień 31 grudnia 2020 roku. Przykładowo, w niniejszej informacji w odniesieniu do działek nr: 336/3 o powierzchni 0,20 ha, 338/2 o powierzchni 0,13 ha, 346/3 o powierzchni 0,04 ha, 347/3 o powierzchni 0,90 ha, 348/3 o powierzchni 0,70 ha, 416 o powierzchni 0,88 ha (obręb Chrusty Nowe) w kolumnie pn. „Dane dotyczące przysługujących praw własności” wskazano: KW PT1T/00076163/2 Decyzja Wojewody GN-IV.7532.421.2018.SJ z dnia 17 kwietnia 2019 roku, podczas gdy w dokumentacji inwentaryzacyjnej ww. działki zaklasyfikowano jako działki o nieuregulowanym stanie prawnym – będącym we władaniu Gminy Rokiciny na zasadach posiadania samoistnego. Ponadto, stwierdzono rozbieżności w zestawieniu działek stanowiących własność Gminy oddanych w użytkowanie wieczyste zamieszczonym w ww. protokole i w Informacji o stanie mienia komunalnego na dzień 31 grudnia 2020 roku. W dokumentacji inwentaryzacyjnej wyszczególniono 14 działek o łącznej powierzchni

4,8418 ha, zaś w informacji wyszczególniono 11 działek o łącznej powierzchni 4,7257 ha. Poza ww. uchybieniami stwierdzono również błędy rachunkowe w podsumowaniu m.in. wartości według ewidencji księgowej w zł oraz powierzchni działek. Opisane powyżej nieprawidłowości w zakresie przeprowadzonej inwentaryzacji gruntów wskazują na naruszenie przez jednostkę § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym - inwentaryzacja nieruchomości powinna zapewnić porównanie danych wynikających z ewidencji księgowej z ewidencją odpowiednio gminnego, powiatowego i wojewódzkiego zasobu nieruchomości;

- w odniesieniu do inwentaryzacji przeprowadzonej drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości ujętych na koncie 071 - Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku - ustalono że czynności inwentaryzacyjne ograniczały się do stwierdzenia, że saldo konta jest realne i poprawnie ustalone, oraz że wynika z posiadanych dokumentów finansowych (załączone wydruki z programu „Księgowość Budżetowa”, które odzwierciedlały jedynie stan ewidencji księgowej). W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono rozbieżność między ewidencją syntetyczną i analityczną w zakresie umorzenia środków trwałych w kwocie 521.332,08 zł, która stanowiła dotychczasowe umorzenie środków trwałych przyjętych do ewidencji w dniu 31 sierpnia 2019 roku w związku z likwidacją Publicznego Gimnazjum w Popielawach. Zaniechanie przez jednostkę uzgodnień w przedmiotowym zakresie skutkowało nierzetelnym prezentowaniem sytuacji majątkowej jednostki według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku w bilansie Urzędu Gminy w Rokicinach, gdzie wykazano w pozycji A.II.1.2, Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej, zawyżoną wartość netto środków trwałych. Powyższe nie spełniało wymogu art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości, tj. powiązania zapisów księgowych z dokumentami źródłowymi i udokumentowania wykonanych czynności inwentaryzacyjnych. Ponadto, sytuacja niezgodności ewidencji syntetycznej wynikającej z konta 071 z ewidencją analityczną naruszała art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości, z którego wynikało, że konta ksiąg pomocniczych zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Prowadzi się je w ujęciu systematycznym jako wyodrębniony system ksiąg, kartotek (zbiorów kont), komputerowych zbiorów danych, uzgodniony z saldami i zapisami na kontach księgi głównej.

W zakresie wydatków związanych z systemem gospodarowania odpadami komunalnymi

Zaplanowane w budżecie Gminy Rokiciny na 2020 rok wydatki w kwocie 1 361.900,00 zł, przeznaczone na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, przewyższyły planowane dochody w wysokości 1 198.000,00 zł z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (różnica to kwota 163.900,00 zł), co wskazywało na brak zrównoważenia dochodów i wydatków związanych z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami

komunalnymi. Brak zrównoważenia planowanych wydatków i dochodów w tym zakresie, odnotowano również w budżecie na 2021 rok. Powyższe naruszało uregulowania określające zasadę zrównoważenia dochodów i wydatków związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi, w szczególności zawarte w art. 6k ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1297 ze zm.), którymi nałożono na organ stanowiący obowiązek określania stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi z uwzględnieniem, w szczególności, kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi - w związku z przepisami art. 6r ust.2, 2a, 2b i 2c ww. ustawy³.

W ramach kontroli sprawdzono także prawidłowość udzielenia zamówienia publicznego na realizację zadania „Przebudowa i rozbudowa garaży budynku OSP Łaznów wraz z remontem pozostałych pomieszczeń i termomodernizacja budynku – etap I” oraz zamówienia publicznego na realizację zadania „Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Rokicinach wraz z wymianą źródła ciepła” – nie stwierdzając naruszenia przepisów o zamówieniach publicznych.

W zakresie pierwszego z wymienionych zamówień publicznych Izba zamieściła w protokole kontroli uwagi dotyczące treści gwarancji ubezpieczeniowej wniesionej przez wykonawcę tytułem zabezpieczenia należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek. Mając na względzie, iż w analogicznym stanie faktycznym dotyczącym Gminy Rokiciny nie zostało jeszcze zakończone postępowanie w sprawie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych (niemniej orzeczenie Głównej Komisji Orzekającej utrzymujące w mocy orzeczenie organu I instancji stwierdzające, iż doszło do naruszenia dyscypliny finansów publicznych zostało uchylone przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie⁴) na etapie niniejszego wystąpienia pokontrolnego Izba odstąpiła – przy powyższych uwarunkowaniach - od sformułowania wniosku pokontrolnego i opisu danego stanu faktycznego jako nieprawidłowości.

Niezależnie od powyższego, Izba zwraca uwagę na potrzebę każdorazowej analizy treści składanych przez wykonawców gwarancji (bankowych, ubezpieczeniowych), tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy, pod kątem zabezpieczenia interesu prawnego i ekonomicznego Gminy.

Odpowiedzialność za powyższe nieprawidłowości ponoszą właściwi rzeczowo pracownicy Urzędu Gminy w zakresie wskazanym w protokole kontroli.

II.

³ Zmiana stanu prawnego w powyższym zakresie nastąpiła w dniu 23 września 2021 roku, gdy weszła w życie art. 6r ust. 2da ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zgodnie z którym - rada gminy może postanowić, w drodze uchwały, o pokryciu części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w przypadku gdy: 1) środki pozyskane z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi są niewystarczające na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym kosztów, o których mowa w ust. 2-2c, lub 2) celem jest obniżenie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi pobieranych od właścicieli nieruchomości.

⁴ Wyrok z dnia 18 stycznia 2022 roku, sygn. Akt V SA/Wa 2897/21.

Zawiadamiając o powyższych nieprawidłowościach proszę Pana Wójta o podjęcie działań mających na celu ich usunięcie oraz zapobieżenie ich występowaniu w przyszłości. W tym celu RIO w Łodzi kieruje następujące wnioski pokontrolne:

1. Ewidencji operacji gospodarczych na kontach 991 i 992 dokonywać zgodnie z zasadami określonymi w przepisach rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Księgi rachunkowe zamykać z zachowaniem terminu określonego w art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.
3. Sprawozdanie budżetowe Rb-ST - o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego, sporządzać zgodnie z wymogami określonymi w § 20 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r., poz.144).
4. Zapewnić prawidłowe wykazywanie w bilansie z wykonania budżetu Gminy danych dotyczących środków pieniężnych budżetu (aktywa) oraz zobowiązań długoterminowych i krótkoterminowych (pasywa).
5. Zapewnić prawidłowe wykazywanie w bilansie dla Urzędu Gminy danych dotyczących pozostałych zobowiązań (pasywa).
6. Zapewnić terminowe regulowanie zobowiązań z tytułu zamawianych dostaw towarów i usług, przestrzegając art. 44 ust.3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.
7. W przypadku niezłożenia w terminie przez podmioty zobowiązane deklaracji na podatek, korzystać z kompetencji organu podatkowego wynikających z art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa.
8. Bieżąco i terminowo podejmować czynności zmierzające do wyegzekwowania zaległości podatkowych, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 479 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 listopada 2020 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2083).
9. Cenę wywoławczą nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży ustalać z uwzględnieniem przepisów art. 3 ust. 1 pkt 1 i ust.2 ustawy z dnia 9 maja 2014 roku o informowaniu o cenach towarów i usług.
10. Zapewnić należytą kontrolę przez właściwych rzeczowo pracowników w zakresie wykonywania i sposobu potwierdzania przez wykonawcę realizacji usług związanych z odbiorem odpadów komunalnych z terenu gminy Rokiciny,

z zachowaniem postanowień umowy na świadczenie usług w przedmiotowym zakresie, uwzględniając uwagi zawarte w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego.

11. Prowadząc księgi rachunkowe przestrzegać wymogu wynikającego z art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.
12. Przestrzegać wewnętrznych unormowań zawartych w Instrukcji inwentaryzacyjnej przy przygotowaniu, przeprowadzeniu i rozliczeniu inwentaryzacji składników majątkowych.
13. Zapewnić przeprowadzenie inwentaryzacji składników majątku zgodnie z przepisami art. 26 ustawy o rachunkowości, ze szczególnym uwzględnieniem wymogów w zakresie stosowania metod właściwych do zinwentaryzowania poszczególnych aktywów i pasywów.
14. Zapewnić udokumentowanie i powiązanie z zapisami ksiąg rachunkowych czynności inwentaryzacyjnych, stosownie do wymogu określonego w art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
15. Podejmować czynności mające na celu zbilansowanie dochodów i wydatków związanych z systemem gospodarowania odpadami komunalnymi, chyba że organ stanowiący podejmie stosowną uchwałę na podstawie art. 6r ust.2da ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Pana Wójta o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Do wiadomości:

1. Przewodniczący Rady Gminy Rokiciny,
2. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Rokiciny,
3. aa.